

[Hagen Hagensen]

pligt skal afgive forklaring. Den forurettede skal der også ydes oprejsning, den tiltalte skal have en reel sagsbehandling, med et fremmedord en fair trial, thi ingen er skyldig, før han er dømt, og vidnet, hvis forklaring tjener til bedømmelse af skyldspørgsmål, og hvis forklaring kan være afgørende for domfældelse eller frifindelse, har selvsagt også krav på retsbeskyttelse.

Vidnepligten har sin begrænsning, og det har vi retsplejeregler om. I almindelighed betyder vidnepligten ikke, at vidnet udsættes for risiko, men i særlige tilfælde, inden for særlige miljøer, er det et tidens tegn, at vidner kan udsættes for risiko ved at skulle afgive forklaring.

Som et tidens tegn kan især nævnes grove narkoforhold og forhold omkring rockergrupper. Det har givet anledning til det spørgsmål, om vidner kan anonymiseres i forhold til tiltalte og andre for at beskytte dem.

Retsplejeloven har ikke umiddelbart regler derom, og højesteret har antaget, at hensynet til risikoen for, at vidnet eller dets nære pårørende skal lide overlast, kan begrunde hemmeligholdelse af vidnets identitet over for tiltalte, såfremt hensynet til retshåndhævelsen på grund af sagens alvor samt forklaringens betydning ganske undtagelsesvis gør afgivelse af forklaring påkrævet. Det er et citat fra højesterets dom, som jeg selv lægger megen vægt på.

Såfremt bestemmelse om hemmeligholdelse er truffet, følger deraf begrænsning af oplysninger i bevisfortegnelse, af tiltaltes tilstedeværelse i retten under afgivelse af vidnets forklaring og af pligten til at gøre tiltalte bekendt med forklaringer.

Det skal også siges, at den dom, højesteret har afsagt, havde et mindretal af dommere, der anser det for forudsat i retsplejeloven, at tiltalte til varetagelse af sit tarv har adgang til at blive bekendt med ikke blot den afgivne vidneforklaring, men også, til bedømmelse heraf, vidnets identitet.

Vi står altså over for et skisma, sådan som hr. Torben Lund også klart pegede på det.

Efter at SF og VS havde fremsat forslag om forbud mod anonyme vidner, anmodede justitsministeren retsplejerådet om en udtalelse om spørgsmålet. På baggrund af retsplejerådets betænkning, som vi har fået, har ministeren fremsat det forslag, som er til behand-

ling i dag, og hvori ministeren har sluttet sig til flertallet i retsplejerådet.

Det konservative folkeparti tilslutter sig justitsministerens forslag og hans bemærkninger om, at forslaget giver balance mellem anklagemyndighedens rimelige mulighed for at føre bevis og hensynet til, at en tiltalt har fuldt kendskab til indholdet af det bevismateriale, der anvendes imod ham.

Når dette er sagt, må jeg slutte mig til og understrege retsplejerådets flertalsopfattelse af, at en fuldstændig ophævelse af adgangen til at begrænse tiltaltes kendskab til et vidnes identitet vil medføre mulighed og fare for, at organiserede forbrydere kan terrorisere potentielle vidner fra at afgive forklaringer, og derved vil retshåndhævelsen blive truet.

Tiltaltes tarv varetages efter forslaget på rimelig og tilstrækkelig måde ved, at indholdet af en forklaring aldrig kan holdes skjult for tiltalte, selv om der i undtagelsestilfælde, hvor repræsentier kan befrygtes, kan ske hemmeligholdelse af vidnets identitet eller dele deraf.

Tiltaltes tarv tilgodeses derved, at anonymitet ikke kan gennemføres, hvis det antages at være af betydning for tiltaltes forsvar, at tiltalte kender vidnets identitet. I sådanne tilfælde må vidnefritagelsesgrundene nøje vurderes. Jeg vil påpege, at det i alle tilfælde er retten, der træffer bestemmelse om, at tiltalte ikke gøres bekendt med vidnets identitet.

Vi er i øvrigt rede til at drøfte lovforslaget og dets enkeltheder under det kommende udvalgsarbejde.

Bjørn Elmquist (V):

Den 8. november sidste år havde vi første behandling af VS' og SFs forslag til lov om ændring af retsplejelovens forbud mod anonyme vidner, og ved den lejlighed sagde jeg om mit partis holdning, at den var klar: en udbredt anvendelse af anonyme vidner vil vi være imod, idet vi mener, det vil stride mod den retssikkerhed, de retsgarantier, som må eksistere i et civiliseret samfund, men om den gældende ret findes forsvarlig og derunder også højesterets fortolkning af den, vil vi godt være med til at tage principiel stilling til, men vi vil godt vente med at tage principiel stilling til det, til vi har set den betænk-